

शालेय शिक्षण विभागाच्या अधिसूचित सेवांमध्ये GPR
नुसार सुधारणा करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: मंडळ-११२६/प्र.क्र.१३३/एस.डी-२.

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- ०९ ऑक्टोबर, २०२६.

वाचा :-

१. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन परिपत्रक, क्र.संकीर्ण-१७२५/प्र.क्र.१२६/ मातं, दि.३०.०५.२०२५.
२. शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन आदेश, क्र.जीपीआर-२०२६/प्र.क्र.६/एसडी-५, दि.२१.०१.२०२६.
३. शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन अधिसूचना, क्र.संकीर्ण-२०१५/(५५/१५) /समन्वय कक्ष, दि. ०४.०४.२०१६.
४. शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन अधिसूचना, क्र.संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.५५/१५/समन्वय कक्ष, दि.०३.०२.२०१८.
५. नियोजन विभाग, शासन निर्णय, क्र.संकीर्ण-२०२६/प्र.क्र.४७/का.१४११, दि.०३.०८.२०२६.

प्रस्तावना :-

सामान्य प्रशासन विभागाच्या संदर्भ क्र. १ येथील दि.३०.०५.२०२५ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये १५० दिवसांचा कृती आराखडा निश्चित करण्यात आला होता. त्याअनुषंगाने ई-प्रशासन सुधारणा उपक्रम प्रभावीपणे अंमलात आणण्यासाठी शासनाच्या विविध सेवा (G2C, G2B, G2G) अधिक पारदर्शक, सुलभ, कालबद्ध, नागरिकाभिमुख व पूर्णतः डिजिटल स्वरूपात उपलब्ध करून देण्यासाठी तसेच कामकाजातील कार्यक्षमता वाढविण्याकरिता प्रत्येक सेवेसाठी शासन प्रक्रिया पुनर्रचना (GPR) राबविण्याबाबत सर्व विभागांना निर्देश दिले होते. त्यानुसार शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागामार्फत प्रदान करण्यात येत असलेल्या तसेच संदर्भ क्र.३ व ४ अन्वये अधिसूचित करण्यात आलेल्या सेवा विषयक विविध सेवांचा अभ्यास करून शिफारस करण्यासाठी विभागाचे प्रधान सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली संदर्भ क्र.२ येथील शासन आदेशा न्वये अभ्यास गट नेमण्यात आले होते.

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाच्या अभ्यासगटाने केलेल्या सदर शिफारशींचे पुनर्विलोकन करण्यासाठी मुख्यमंत्री सचिवालयाने पुनर्विलोकन समिती गठित केली होती. सदर समितीने, विभागाच्या अभ्यासगटाने केलेल्या शिफारशींचे पुनर्विलोकन करून नागरिकांना सेवा मिळण्यास होणारा प्रशासकीय विलंब टाळण्यासाठी तसेच ऑनलाईन प्रणालीमार्फत सेवा उपलब्ध करून देण्याच्या अनुषंगाने काही सुधारणा सूचित केल्या आहेत. सदर बाबी विचारात घेऊन संदर्भ क्र.३ व ४ येथील अधिसूचनान्वये अधिसूचित करण्यात आलेल्या शालेय शिक्षण विभागाच्या सेवा अधिक कार्यक्षम, पारदर्शक, उत्तरदायी व नागरिकाभिमुख करण्याच्या अनुषंगाने अधिसूचित सेवांमध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

शालेय शिक्षण विभागामार्फत देण्यात येणा-या सेवांचे सुसूत्रीकरण घेण्याकरिता तसेच कामकाजातील कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी GPR प्रणाली अंतर्गत खालीलप्रमाणे सुधारित स्वरूपात सेवा प्रदान करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

१. सेवांचे सुसूत्रीकरण (Service Rationalisation) (परिशिष्ट अ प्रमाणे):-

शालेय शिक्षण विभागाच्या सेवा हमी कायदांतर्गत अधिसूचित करण्यात आलेल्या सेवांचे सुसूत्रीकरण करून अनावश्यक सेवा वगळणे (Elimination) तसेच प्रक्रियांचे सुलभीकरण करून विभागाच्या संदर्भ क्र. ३ व ४ अन्वये अधिसूचित केलेल्या सेवांची संख्या ९ वरून ८ इतकी सुधारित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

सेवा प्रकार	GPR पूर्वी सेवा संख्या	GPR नंतर सेवा संख्या
शासन ते नागरिक (G2C)	८	७
शासन ते व्यवसायिक (G2B)	१	१

उक्त सेवांपैकी G2C या सेवा आपले सरकार (<http://aaplesarkar.maharashtra.gov.in>) या पोर्टलद्वारे व G2B ही सेवा मैत्री (<http://maitri.maharashtra.gov.in>) या पोर्टलद्वारे उपलब्ध करण्यात येत आहेत.

२. सेवा मंजूरी प्रक्रियेतील डेस्क संख्या/ टप्पे कमी करणे व अधिकार प्रत्यार्पण करणे (Minimizing Desk) (परिशिष्ट क प्रमाणे):-

विभागाच्या परिशिष्ट अ मधील सेवा मंजूर करताना प्रशासकीय गतिमानता येण्याच्या दृष्टीने सेवा मंजूरी प्रक्रियेतील डेस्क संख्या / टप्पे कमी करून अधिकार प्रत्यार्पण करण्यासंदर्भात परिशिष्ट क प्रमाणे नमूद केल्यानुसार निर्णय घेण्यात येत आहे.

३. कागदपत्रांची संख्या कमी करणे (Minimizing Documents) (परिशिष्ट ड प्रमाणे) :-

विभागाच्या सेवा मंजूरी प्रक्रियेत नागरिकांना सुलभता येणाऱ्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे कार्यपद्धतीची अंमलबजावणी करण्यात यावी.

१. नागरिकांना सेवा सुलभतेने उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाच्या इतर प्रणालींमध्ये उपलब्ध असलेली अथवा विभागाकडे पूर्वीच उपलब्ध असलेली माहिती पुन्हा अर्जदाराकडून मागविण्यात येऊ नये.
२. शक्य तेथे प्रणालीदरम्यान माहितीची देवाणघेवाण (System Integration) करण्यात यावी.
३. अनावश्यक कागदपत्र मागविण्यात येऊ नये.

४. अंतिम प्रमाणपत्रे सुसूत्रीकरण (Final Certificate): -

शालेय शिक्षण विभागामार्फत देण्यात येणाऱ्या सेवांची ऑनलाईन प्रणाली तयार करण्यात आली असल्याने या प्रणालीद्वारे सर्व सेवांचे अंतिम प्रमाणपत्र ऑनलाईन पद्धतीने देण्यात यावे.

२. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे व अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे यांनी उपरोक्त शासन धोरणास अनुसरून शासन निर्णयाच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी मानक कार्यपद्धती (SOP) निश्चित करून आवश्यक त्या मार्गदर्शक प्रशासकीय सूचना, कार्यालयीन आदेश निर्गमित करावेत.

३. सदर शासन निर्णयाशी विसंगत असलेल्या यापूर्वीच्या सर्व अधिसूचना, शासन निर्णय, आदेश व परिपत्रके या शासन निर्णयान्वये अधिक्रमित करण्यात येत आहेत.

४. सदर शासन निर्णय संदर्भ क्र.५ येथे नमूद दि.०३.०८.२०२६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये गठित करण्यात आलेल्या शासकीय प्रक्रिया पुनर्रचना मान्यता समितीने दि.०८.०९.२०२६ रोजीच्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२६१००९११४२५७७६४९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

TUSHAR VASANT MAHAJAN
Digitally signed by TUSHAR VASANT MAHAJAN
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=SCHOOL
EDUCATION AND SPORT DEPARTMENT,
2.5.4.20=19c6c23f510a80926e9b7ee5db235979452f3f9e89181186
34069a6cc7a22b9f, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=1A39CEFC15789E6A2ABE5779ACF233682613F7B
9C35D6BF4877267695CECA, cn=TUSHAR VASANT MAHAJAN
Date: 2026.10.09 12:53:05 +05'30'

(तुषार महाजन)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
३. मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
४. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान सभा/ विधानपरिषद विधानमंडळ मुंबई
५. मा. उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
६. मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
७. सर्व सन्माननीय सदस्य, विधानपरिषद / विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
८. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई,

९. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
१०. मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
११. मा. उप मुख्यमंत्री (रा.उ.शु) विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
१२. मा.मंत्री, शालेय शिक्षण विभाग, यांचे खाजगी सचिव,मंत्रालय, मुंबई
१३. मा.राज्यमंत्री, शालेय शिक्षण विभाग, यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई
१४. मुख्य आयुक्त, राज्य लोकसेवा हक्क आयोग, मुंबई,
१५. अपर मुख्य सचिव ,वित्त विभाग, मंत्रालय , मुंबई
१६. अपर मुख्य सचिव ,नियोजन विभाग , मंत्रालय , मुंबई
१७. प्रधान सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१८. सचिव (इलेक्ट्रॉनिक्स , माहिती तंत्रज्ञान व कृत्रिम बुद्धिमत्ता विभाग, मंत्रालय , मुंबई
१९. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
२०. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानपरिषद), विधानभवन, मुंबई,
२१. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानसभा), विधानभवन, मुंबई,
२२. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त, मुंबई,
२३. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२४. विभागीय आयुक्त, सर्व महसुली विभाग.
२५. जिल्हाधिकारी, सर्व जिल्हे.
२६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद सर्व.
२७. संचालक, महाराष्ट्र राज्य, शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे.
२८. शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२९. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३०. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे.
३१. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद पुणे.
३२. विभागीय शिक्षण उपसंचालक, सर्व विभाग
३३. विभागीय अध्यक्ष, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, सर्व विभाग.
३४. शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हा परिषद, सर्व.
३५. शिक्षण निरीक्षक (उत्तर/दक्षिण/पश्चिम), मुंबई.
३६. उपसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, सर्व.
३७. संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
३८. महासंचालक,माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई,
३९. सर्व उप सचिव, शालेय शिक्षण विभाग , मंत्रालय, मुंबई
४०. निवडनस्ती / एसडी-२.

Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education, Pune

Service Rationalization					
Service Type	Sr.No.	Pre GPR RTS NO.	Name of service Pre GPR	Post GPR RTS NO.	Name/status of service Post GPR
G2C	1	4	Second Mark Sheet and Certificates of School Certificate Examination	4	Second Mark Sheet and Certificates of School Certificate Examination
	2	5	Provisional Certificate of School Certificate Examination	5	To be De-notified and Removed
	3	6	Marks Verification of School Certificate Examination	6	Marks Verification of School Certificate Examination
	4	7	School Certificate Examination to obtain Photocopy of Answer Sheet	7	School Certificate Examination to obtain Photocopy of Answer Sheet
	5	8	Private candidate appear for Examination	8	Private candidate appear for Examination
*The Provisional Certificate service is obsolete, as marksheets and certificates are now combined into a single document (starting from Feb/Mar 2026 Examination)					

Maharashtra State Council of Examination, Pune

Service Rationalization					
Service Type	Sr.No.	Pre GPR RTS NO.	Name of service Pre GPR	Post GPR RTS NO.	Name/status of service Post GPR
G2C	1	11	Commerce Certificate Examination Certificate Amendment	11	Commerce Certificate Examination Certificate Amendment
	2	12	Second Copy of Commerce Certificate Examination Certificate	12	Second Copy of Commerce Certificate Examination Certificate
	3	13	Second copy of D. ED mark sheet certificate	13	Second copy of D. ED mark sheet certificate
Service Type	Sr.No.	Pre GPR RTS NO.	Name of service Pre GPR	Post GPR RTS NO.	Name/status of service Post GPR
G2B	1	10	Affiliation of institutions with Examination Council for Government Commerce Certificate Examination.	10	Affiliation of institutions with Examination Council for Government Commerce Certificate Examination.

Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education, Pune

G2C Services (GPR Summary) :-

Sr. No	Name of RTS Service	No of Fields		No of Documents		No of Desks		RTS Timeline (Days)	
		Pre GPR	Post GPR	Pre GPR	Post GPR	Pre GPR	Post GPR	Pre GPR	Post GPR
1.	Second Mark Sheet and Certificates of School Certificate Examination	15	12	2	1	1	1	7	7
2.	Provisional Certificate of School Certificate Examination	To be De-notified and Removed							
3.	Marks Verification of School Certificate Examination	6	6	0	0	1	1	15	15
4	School Certificate Examination to obtain Photocopy of Answer Sheet	6	6	0	0	1	1	30	30
5	Private candidate appear for Examination	40	29	4	3	2	2	As per Board Time Table Declared time to time	As per Board Time Table Declared time to time
*The Provisional Certificate service is obsolete, as marksheets and certificates are now combined into a single document (starting from Feb/Mar 2026 Examination)									

Maharashtra State Council of Examination, Pune

G2C Services (GPR Summary) :-

Sr. No	Name of RTS Service	No of Fields		No of Documents		No of Desks		RTS Timeline (Days)	
		Pre GPR	Post GPR	Pre GPR	Post GPR	Pre GPR	Post GPR	Pre GPR	Post GPR
1.	Commerce Certificate Examination Certificate Amendment	22	17	4	2	6	3	15	15
2.	Second Copy of Commerce Certificate Examination Certificate	19	15	4	2	6	3	15	15
3 .	Second copy of D.ED mark sheet certificate	18	13	4	2	6	3	15	15
G2B	Affiliation of institutions with Examination Council for Government Commerce Certificate Examination.	33	33	10	10	4	4	30	90

Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education, Pune

G2C Services (Approval stages and functions)

Sr.No.	Services Name	RTS Time line	Number of desk	Desk 1	Function of desk 1	Desk 2	Function of desk 2	Desk 3	Function of desk 3
1.	Second Mark Sheet and Certificates of School Certificate Examination	7 Days	1	Divisional Board Leve Desk	Approve Application	-	-	-	-
2	Provisional Certificate of School Certificate Examination	To be De-notified and Removed							
3	Marks Verification of School Certificate Examination	15 Days	1	Divisional Board Leve Desk	Approve Application	-	-	-	-
4	School Certificate Examination to obtain Photocopy of Answer Sheet	30 Days	1	Divisional Board Leve Desk	Approve Application	-	-	-	-
5	Private candidate appear for Examination	As per Board Time Table Declared time to time	2	School/College Level Desk	Check Documents and recommend for eligibility.	Divisional Board Leve Desk	Approve Application on basis of Desk 1 recommendations	-	-

Maharashtra State Council of Examination, Pune

G2C Services (Approval stages and functions)

Sr.No.	Services Name	RTS Time line	Number of desk	Desk 1	Function of desk 1	Desk 2	Function of desk 2	Desk 3	Function of desk 3
1	Commerce Certificate Examination Certificate Amendment	15 Days	3	Superintendent	Approve/resubmit Application	Assistant Commissioner	Approve/Resubmit/Reject Application	Commissioner	Approve/Resubmit/Reject Application
2	Second Copy of Commerce Certificate Examination Certificate	15 Days	3	Superintendent	Approve/resubmit Application	Assistant Commissioner	Approve/Resubmit/Reject Application	Commissioner	Approve/Resubmit/Reject Application
3	Second copy of D. ED mark sheet certificate	15 Days	3	Superintendent	Approve/resubmit Application	Assistant Commissioner	Approve/Resubmit/Reject Application	Commissioner	Approve/Resubmit/Reject Application

G2B Services (Approval stages and functions)

Sr.No.	Services Name	RTS Time line	Number of desk	Desk 1	Function of desk 1	Desk 2	Function of desk 2	Desk 3	Function of desk 3	Desk 4	Function of desk 4
1	Affiliation of institutions with Examination Council for Government Commerce Certificate Examination	90 Days	4	EDUCATION OFFICER	Approve /reject Application	DEPUTY DIRECTOR	Approve Application	MSC E	Approve Application	School Education and sports department	Approve order

शासन निर्णय क्रमांक: मंडळ-११२६/प्र.क्र.१३३/एस.डी-२, दि. ०९.१०.२०२६ यासोबतचे परिशिष्ट ड
Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education, Pune

G2C Services (List of documents)				
Sr.No.	Name of the Service	Sub services	documents required of the Service pre GPR	documents required of the Service post GPR
1	Second Mark Sheet and Certificates of School Certificate Examination	-	1) Aadhaar Card 2) Undertaking Letter	1) Aadhaar Card
2	Provisional Certificate of School Certificate Examination	To be De-notified and Removed		
3	Marks Verification of School Certificate Examination	-	-	-
4	School Certificate Examination to obtain Photocopy of Answer Sheet	-	-	-
5	Private candidate appears for Examination	-	1) Leaving Certificate 2) Aadhar Card 3) Domicile Certificate/Affidavit 4) Payment Receipt	1) Leaving Certificate 2) Aadhar Card 3) Domicile Certificate/Affidavit

Maharashtra State Council of Examination, Pune

G2C Services (List of documents)				
Sr.No.	Name of the Service	Sub services	documents required of the Service pre GPR	documents required of the Service post GPR
1	Commerce Certificate Examination Certificate Amendment	-	1) Aadhaar Card 2) Certificate Of GCC / GCC TBC / GCC SSD CTC 3. Letter Of Recommendation of institute 4. SSC / HSC certificate	1) Aadhaar Card / SSC/ HSC CERTIFICATE 2) Certificate Of GCC / GCC TBC / GCC SSD CTC
2	Second Copy of Commerce Certificate Examination Certificate	-	1) Aadhaar Card 2) Certificate Of GCC / GCC TBC / GCC SSD CTC 3. Letter Of Recommendation of institute 4. SSC / HSC certificate	1) Aadhaar Card / SSC/ HSC CERTIFICATE 2) Certificate Of GCC / GCC TBC / GCC SSD CTC
3	Second copy of D.ED mark sheet certificate	-	1) Aadhaar Card 2) Certificate Of DED in PDF FILE 3. Letter Of Recommendation of institute 4. SSC / HSC certificate	1) Aadhaar Card / SSC/ HSC CERTIFICATE 2) Certificate Of DED in PDF FILE
Sr No	Name Of Services	Service pre GPR	Service post GPR	
1	Affiliation of institutions with Examination Council for Government Commerce Certificate Examination	1. परिशिष्ट ए-१ (PDF FILE SIZE २००KB TO ३००KB)	परिशिष्ट ए-१ (PDF FILE SIZE 200KB TO 300KB)	
		2. संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० महाराष्ट्र सार्वजनिकविश्वस्त व्यवस्था अधिनियम नुसार नोंदणीकृत कागदपत्रे	संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० महाराष्ट्र सार्वजनिकविश्वस्त व्यवस्था अधिनियम नुसार नोंदणीकृत कागदपत्रे	
		3. परिसराचे स्वरूप (रहिवासी किया व्यापारी) दाखला	परिसराचे स्वरूप (रहिवासी किया व्यापारी) दाखला	
		4. परिसर / शहर लोकसंख्या दाखला	परिसर / शहर लोकसंख्या दाखला	
		5. संस्था स्वताच्या मालकीच्या जागेत (INDEX II) अथवा किमान 5 वर्ष जागा / इमारत भाडेकराराने घेतलेल्या जागेत असल्याचे प्रमाणपत्र	संस्था स्वताच्या मालकीच्या जागेत (INDEX II) अथवा किमान ५ वर्ष जागा / इमारत भाडेकराराने घेतलेल्या जागेत असल्याचे प्रमाणपत्र	
		6. प्रत्येक खोलीया कच्चा आराखडा क्षेत्रफळासह खोल्यांची संख्या	प्रत्येक खोलीया कच्चा आराखडा क्षेत्रफळासह खोल्यांची संख्या	
		7. जागा स्वताची / भाड्याची असल्यास परिशिष्ट वी मध्ये विहित कर आलेल्या नमुन्यात घरमालकाचे/घर मालकीणीचे ना-हरकत प्रमाणपत्र	जागा स्वताची / भाड्याची असल्यास परिशिष्ट वी मध्ये विहित कर आलेल्या नमुन्यात घरमालकाचे/घर मालकीणीचे ना-हरकत प्रमाणपत्र	
		8. मालक/ भागीदार यांच्या शैक्षणिक, टंकलेखन प्रमाणपत्राच्या साक्षात्कृत प्रती	मालक/ भागीदार यांच्या शैक्षणिक, टंकलेखन प्रमाणपत्राच्या साक्षात्कृत प्रती	
		9. सध्याचा व्यवहार नोकरी / व्यवसायाच्या अनुभवाची साक्षात्कृत प्रमाणपत्रे नोकरी करीत असल्यास मालकाचे ना-हरकत प्रमाणपत्र	सध्याचा व्यवहार नोकरी / व्यवसायाच्या अनुभवाची साक्षात्कृत प्रमाणपत्रे नोकरी करीत असल्यास मालकाचे ना-हरकत प्रमाणपत्र	
		10. नजिकच्या मान्यताप्राप्त वाणिज्य संस्थेपासून अंदाजे अंतर दाखला (PWD DEPARTMENT)	नजिकच्या मान्यताप्राप्त वाणिज्य संस्थेपासून अंदाजे अंतर दाखला (PWD DEPARTMENT)	
